

جشنِ اُردی بهشت‌گان

جشن‌های ایران زمین

ویسپوبیش، سال ۲، شماره ۲

نفیسه دَستورانی (تیروژ)

تصویر ساخته‌شده توسط آتلیه ویسپوبیش و هوش مصنوعی

جشن اردیبهشت‌گان:

در فرهنگ ایرانی، عموم آیین‌ها همراه با جشن و شادی بوده‌اند اما نه جشن‌هایی که صرفاً برای خوش‌باشی و عیش و عشرت باشند. بلکه هر یک از این جشن‌ها، معنا و مفهومی در دل خود داشته و بخشی از اندیشه هستی‌شناسانه و باورهای عرفانی پیشینیان ما را نشان می‌داده‌اند.

واژه‌ی «جشن» که خود برآمده از واژه‌های یسن، یسنه و یسنا است و معنایش «سروده‌ی مقدّس» یا «ستایش خداوند» بوده، با یزّش به معنای پرستش یزدان (یزّش/یزدان/یزد/ایزد) در ارتباط است و نهایتاً به مراسمی لبریز از شادمانی اهورایی، همراه با ستایش و نیایش خداوندی، گفته می‌شده است. یکی از آن جشن‌های ماهیانه‌ی زیبا و سرشار از مفاهیم اخلاقی در فرهنگ ایران باستان، اردیبهشت‌گان بوده است.

تاریخچه و آیین‌های اردیبهشت‌گان:

در تقویم باستانی ایران، سومین روز از هر ماه، اردیبهشت (اردیبهشت) نام دارد و بنابر همان سنت دیرین ایرانی که هرگاه نام ماه و روز یکی شود، جشن ماهیانه‌اش خواهد بود، سوم اردیبهشت نیز جشن اردیبهشت‌گان برگزار می‌شود.

این جشن را "گلستان جشن" نیز خوانده‌اند، چرا که ماه اردیبهشت در میانه‌ی بهار است و در این ماه در بسیاری از مناطق ایران، گل‌ها می‌رویند و باغستان‌ها به نهایت زیبایی و شکوفایی می‌رسند.

اُردی بهشت‌گان، جشنِ صفات نیکوی اخلاقی و راست‌کرداری نیز بود، زیرا که "آشه‌وهیشته" فرشته‌ی پاسبان حق محسوب می‌شد.

آشه‌وهیشته، (فرشته‌ی اُردی بهشت):
آشه‌وهیشته یا آشا، نام دومین اُمشاسپند و نگاهبان آتش است. این فرشته، نظم هستی را پاسداری و از راستی و درستی، نگاهداری می‌کند تا در ستیز با پلیدی و دروغ، از میان نروند. نام این فرشته، از دو بخش "آشه" (راستی و نیکی) و "وهیشتا" (فزاینده) تشکیل شده است. در واقع، آشا همان نظم کیهانی و بهترین سطح از حق و حقیقت است که در فرهنگ ایرانی اهمیت بسیار بالایی داشته است، تا جایی که شخص پاک و نیکوکار را "آشَوَن" (پیرو آشه) می‌نامیدند.

بنابر این، پیروی از آشه همزمان با اینکه به پیروی از راستی و درستی اشاره دارد، به معنای پیروی از نظم نیز هست که به جایگاه بالای نظم در زندگی انسان اشاره دارد.

هم‌اوردِ آشا، دیوی بوده است به نام "ایندر" یا "اندر دیو" که «دیو فساد» و موظف به برهم زدن نظم کیهانی بوده است.

اما راه رسیدن به خدا، به گواه گاتها، پیروی از راهِ آشه (راستی) است و بنابراین روز او، روز پیمان بستن است برای پیروی از نظم هستی و راستی و همزمان، دوری از بی‌نظمی، سُستی و دروغ.

گل ویژه‌ی این جشن، "مرزنجوش" (مرزنگوش/مرزنگو) یا "گل سوری" است که گلبرگ‌های ریز و سفید مایل به سرخ دارد و بسیار خوشبو است. در این روز، شاهان ایرانی بارِ عام می‌دادند و مردمان، جامه‌ی سفید می‌پوشیدند. شال یا کلاه سفید بر سر می‌نهادند، به آتشکده‌ها می‌رفتند و از کتاب اُوستا، بخش اُردی بهشت‌یشت را می‌خواندند. به روحِ راستی و نظم در زندگی می‌اندیشیدند و به پاکسازی روح و جسم در این روز می‌کوشیدند.

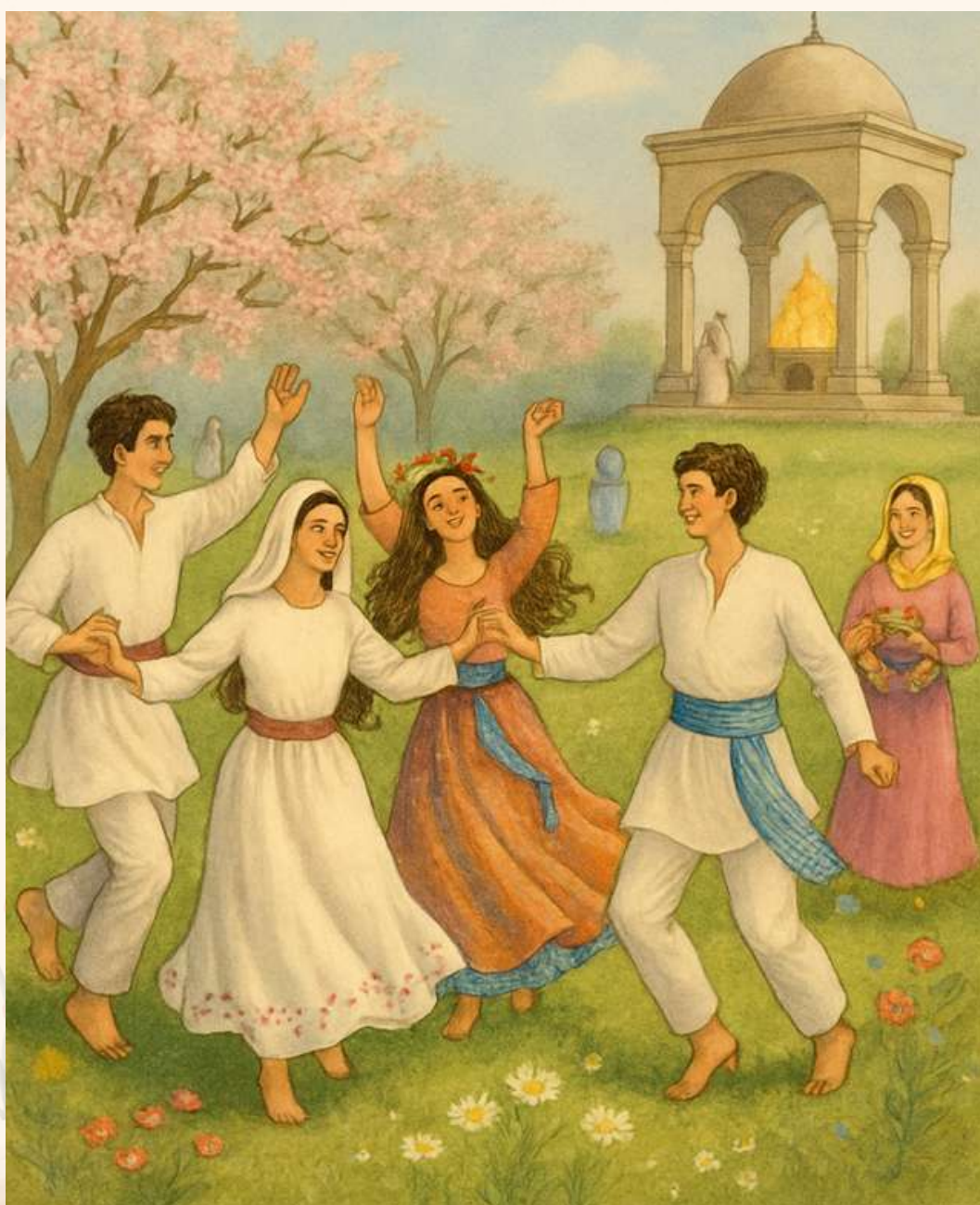

مرزنجوش؛ گیاه ویژه‌ی آشا و اُردی بهشت‌گان
(تصویرسازی از آتلیه ویسپوبیش و هوش مصنوعی)

پایان‌بندی:

برای ارتباط با گروه «تیروژ» که برگزارکننده‌ی جشن‌های کهن ایرانی در زمان ماست و اطلاع از برنامه‌های ماهیانه‌اش، می‌توانید به صفحه اینستاگرام آن مراجعه بفرمایید: [@iranbytirozh](mailto:iranbytirozh)

به امید دیدارِ همه‌ی ایران‌دوستان
و علاقه‌مندان در جشن‌های فرهنگی پیش‌رو...

شادمانی در قلب بهار و «گلستان جشن»
(آتلیه ویسپوبیش و هوش مصنوعی)